

Karin Nilsson (i mitten) ska förvandla Kiruna till ett europeiskt rymdupplevelsecentrum.

SPACEPORT SWEDEN

VÅR NÄSTA FRAMTIDSINDUSTRI

Karin Nilsson håller på att göra Kiruna till ett europeiskt rymdcentrum. Cecilia Hertz ska förvandla rymdteknik till nya produkter och affärer på jorden. VA har träffat två svenskor som tagit upp kampen med amerikanerna.

AV JOHAN ÅKESSON

Karin Nilsson

ÅLDER: 38 år.

YRKE: Vd och partner Spaceport Sweden AB.

BOR: Kiruna och London.

FAMILJ: Maken Daniel Gustavsson.

BAKGRUND: Internationell erfarenhet av affärsutveckling, marknadsföring och strategiska affärspartnerskap från Visit Sweden i Stockholm och London. Grundare av TEDxKiruna. Styrelsemedlem i Arctic Business Incubator, medlem i advisory board för FAA Center of Excellence inom amerikanska Commercial Spaceflight Industry.

NÄSTA ÅR SKA Virgin Galactic göra en skarp provflygning till rymden med sin nya rymdfarkost. Om två år räknar de med att, från New Mexico i USA, skicka upp de första rymdturisterna i tyngdlöshet – med en svårslagen utsikt över jordklotet.

I den nya rymdindustrin, som innefattar lika mycket forskning och utbildning som rymdturism, står Sverige också i startgroparna, alldeles bakom USA. Med sikte på att bli en världsledande rymdnation.

Det mesta som sker i denna bransch går på ett eller annat sätt genom Spaceport Sweden i Kiruna och därmed genom företagets vd **Karin Nilsson**. Hon har lett före-

taget sedan 2010, då hon lämnade sin tidigare tjänst på Visit Swedens kontor i London.

När Veckans Affärer möter henne i Stockholm har hon just varit på ett styrelsemöte, pratar snabbt och entusiastiskt och visar skisser på sina framtidsplaner och existerande astronaututbildningsprogram.

I dag finns den internationella rymdstationen ISS som konstant forskningslaboratorium, men det är dyrt och svårt ta sig dit. Under de senaste femtio åren har många försök gjorts att öka tillgängligheten både till ISS och generellt till rymden för utökad forskning, men först nu är man riktigt nära.

Och om Karin Nilsson får som hon

”Biljetterna är dyra i dag, men det var de första flygbiljetterna också – och att resa med Titanic. När verksamheten kommer i gång och konkurrensen ökar, då kommer priserna att sjunka rejält.”

vill, är det Kiruna Airport och Spaceport Sweden som blir Europas portal till rymden.

”Vi har länge haft rymdverksamhet i Kiruna, de första forskarna anlände redan 1903 för att studera norrsken. Institutet för rymdfysik, som finns där sedan 1957, är i dag ett av världens ledande forskningsinstitut. Kring Kiruna finns stora obefolkade ytor och ett luftutrymme som kan avgränsas. År 1961 sköts den första forskningsraketen upp och sedan dess har över 500 raketer och ballonger avfyrats från Esrange utanför Kiruna. Här finns erfarenhet och ett arv som ger Sverige ett försprång”, säger hon.

En del av Karin Nilsdotters affärsidé är nu att etablera ett rymdupplevelsecentrum, där inte bara rymdhamnen som skjuter ut forskare och turister ska finnas, utan även utbildning och lärande upplevelser som berör rymden – fast på jorden.

Varför lägga så mycket tid och resurser på att rymdturism när det kommer vara så dyrt – en biljett kostar ju 1,5 miljoner kronor?

”Bemannad rymdfart innefattar turism men också forskning, utbildning och testverksamhet. Biljetterna är dyra i dag, men det var de första flygbiljetterna också – och att resa med Titanic. När verksamheten kommer i gång och konkurrensen ökar, då kommer priserna att sjunka rejält.”

En rymdresa kommer att ta mindre än två

timmar och erbjuda 5–6 minuter av tyngdlöshet. Kan du verkligen sympatisera med privatpersoner som vill betala 1,5 miljoner kronor för den upplevelsen?

”Ja, det kan jag. Många har drömt om resa ut i rymden sedan de var barn. Nu är mellan 20 och 25 procent av de 1 500 redan sålda biljetterna köpta av forskningsinstitut och universitet, men även de privatpersoner som belånar hus och hem för en sådan här resa brinner för teknikutvecklingen och vad denna utveckling kommer att innebära för kommande generationer. De första rymdturisterna blir pionjärer som möjliggör satsningen.”

Kommer du att få en fribiljett?

”Haha, det vet jag inte, men jag ska absolut resa ut i rymden. Inget datum är än bestämt, men jag har drömt om att se jorden från ovan sedan jag var liten och dit ska jag snart.”

Är du kompis med Richard Branson?

”Nej, men vi har träffats många gånger. Då pratar vi om Sverige, om möjligheterna och status i industrin, och jag applåderar det arbete han gör. Virgin Galactic är modiga, uthålliga och satsar verkligen, de är villiga att ta risker.”

Så, vad tror ni – blir månen det nya Mallorca?

”Inte det nya Mallorca, även om man där har gjort en fantastisk resa i att konstant utveckla destinationen. Men rymden blir

mer lättillgänglig och vi kommer att ta oss till andra planeter. Det byggs redan infrastruktur i rymden, bland annat uppblåsbara moduler som kan användas som rymdhotell och forskningsstationer. I framtiden kommer människor att åka på semester och bo på rymdhotell.”

Hur kan det som pågår uppe hos er i Kiruna gynna svenska företag?

”Vi är redan i dag en plattform för produkt- och tjänsteutveckling. Tvärvetenskapligt och tvärandustriellt. Man brukar säga att varje krona som investeras i rymden betalas tillbaka tjugofalt. Men allt sker inte i Kiruna – skolor och universitet runt om i landet blir alltmer intresserade av rymdprogram och fler aktörer ser möjligheterna med rymdforskning. Vår uppgift blir att positionera Sverige och Kiruna som Europas ledande rymdhamn och rymdupplevelsecenter. Redan i dag attraherar vi besökare, talang och investeringar – något som ger intäkter och stärker Sveriges attraktionskraft. Det räcker inte att vara förändringsbenägen, vi måste leda förändringen. Just för att det är en global, knivskarp konkurrens i denna framtidsindustri.”

Cecilia Hertz

ALDER: 42 år.

YRKE: Vd för Umbilical Design.

BOR: Stockholm.

FAMILJ: Leo 8 år, Harald 4 år.

BAKGRUND: Industridesignutbildningen vid Lunds tekniska högskola. Startade Umbilical Design 2001 som Sveriges första rymddesignföretag.

HON ÄR EN space broker, en rymdagent. Cecilia Hertz är den enda i Sverige och en av tretton i Europa. Uppdraget, som är knutet till ESA, European Space Agency, går ut på att vara en länk mellan rymden och jorden. Det kan låta väldigt mycket som science fiction, men Cecilia Hertz arbete leder snarare rakt in i svenska näringslivet, till styrelserum och fabriksgolvet.

Under femtio år har det forskats och utvecklats i rymdteknik, experiment har gjorts i rymden för att se hur tyngdlösheten påverkar processer och nya material har tagits fram på jorden – med syfte att förenkla rymdresor.

Cecilia Hertz och hennes företag Umbilical Design i Stockholm försöker kanalisera ut dessa uppfinningar till andra industrier.

”Det har investerats otroliga summor pengar i rymdteknik och jag ser det som mitt ansvar att driva på och få in de redan utvecklade lösningarna i andra industrier.

Tyngdlöshet som turistupplevelse är snart verklighet.

SPACEPORT SWEDEN